

SAMENVATTING VAN DE DUBIEUSE ORDE-OPVATTINGEN DER SYNODE

Inderdaad niets veranderlijker dan deze Synode, en dit op het punt van de rechtsopvattingen en van de orde in de kerk van Christus. Achtereenvolgens hebben wij nu in niet minder dan vijf zaken tegenstrijdige of zeer onvaste en variabele redeneringen aangetroffen. Ter verhooving van de duidelijkheid volgt hierbij nog een beknopte recapitulatie van deze gevallen:

Het eerste geval: Men betoogt: een mindere vergadering heeft niet de bevoegdheid een besluit der Gen. Synode op zijde te zetten.

Precies daartegenover gesteld: een plaatselijke kerk mag zich niet onderwerpen aan besluiten strijdig met Gods Woord, zij heeft dus het volste recht die besluiten op zijde te zetten, zich er niet aan te onderwerpen, zij mag desnoods zelfs het kerkverband verbreken zonder haar karakter als kerk te verliezen.

Het tweede geval: Het is kerkrechtelijk onjuist met zijn bezwaren over besluiten der meerdere vergaderingen tot zijn kerkeraad te gaan, want deze hebben in dezen geen bevoegdheid. Kerkeraden, die toch op dergelijke bezwaren ingaan, handelen dus hunnerzijds ook buiten de orde.

Dwaars daartegen in: Wanneer het een kerkeraad betreft, die zich achter de Synode stelt, dan handelt deze zeer goed en verdient oprechte waardeering, wanneer hij de bezwaren bij hem ingebracht wel in behandeling neemt.

Het derde geval: De broeders Goudappel e.s. en de Haagsche predikanten krijgen een terechtwijzing voor hun faktievorming, resp. om hun niet vermijden van allen schijn daarvan. De kerkeraden van Amersfoort en Leerdam, nagenoeg woordelijk hetzelfde bezwaarschrift indienende, ontvangen een loffelijk getuigenis voor hun overleg, dat blijkbaar in groot verband heeft plaats gehad, want dat bengt de zaak op hooger peil.

Het vierde geval: Er valt geen captie op te maken, wanneer een kerkeraad, mits met deugdelijke gronden, de verantwoordelijkheid voor een Synodebesluit van zich afschuift, want die Synode is alleen direct verantwoordelijk ervoor.

En daarna voorafgaande in 1943 nog de waarschuwing toch vooral niet te vergeten, dat men zelf ten allen tijde als kerkraad verantwoordelijk blijft tegenover God den Heere, en dus de verantwoordelijkheid ook nimmer van zich afschuiven kan noch mag.

Het vijfde geval: De verschillende interpretaties van artikel 31 K.O., waarvan we een samenvatting gaven. Door Prof. Schilder is de verzuiming geslaakt, toen hij de hem gestelde vijf vragen ging beantwoorden in Maart 1944, bij de beantwoording der tweede vraag dat in kerkrechtelijk opzicht „een duidelijke rechtsregel onder ons ontbreekt en dat ditzelfde geldt van onze rechtspraxis“.

Men oordeelt thans zelf, door alleen van deze Synode-rapporten kennis te nemen, of door hem teveel was gezegd.

Wanneer wij dan ook op pag. 13 van dit Rapport het orde-probleem in deze procedure als volgt zien omschreven door Deputaten:

„De hoofdvraag, welke bij deze kwestie in het geding komt, is, of de Synode terecht van de naar haar inzichte juiste interpretatie van art. 31 K.O. is uitgegaan en daarnaar de houding van Prof. Schilder heeft beoordeeld, dan wel of zij de door Prof. Schilder en anderen voorgestane opvatting van dat artikel naast de hare als gelijkwaardig had behooren te erkennen“, dan achten wij daarmede te veel eer bezwezen door de Synode aan zichzelf; haar eigen toelichtingen en verklaringen geven allerminst het bewijs van eenheid van gedachte en van nauwkeurigheid van belichaming dier gedachten. Wij wachten nog steeds op een authentieke verklaring, wat nu toch wel de zuivere en volledige interpretatie van de Synode ten aanzien van artikel 31 K.O. is. Zij brenge behoorlijk orde in den synodalen warwinkel.

Rotterdam.

P. GROEN.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Mannenverenigingen.

Hieronder volgt een schrijven van de Geref. Mannenvereniging Dr. A. Kuyper tot het Bondsbestuur gericht.

Aan het Bondsbestuur van den Bond van Geref. Mannenverenigingen in Nederland.

Geachte heeren en broeders

Op de vraag, gesteld in het referendum onder II, diene dit schrijven als antwoord; art. 3 van het Bondsreglement noemt als eenigen grondslag van den Bond Gods onfeilbaar Woord, naar de opvatting van „De Drie Formulieren van Eenigheid der Geref. Kerken in Nederland“, terwijl art. 5 zegt, dat alleen die verenigingen, wier grondslag daarmede in overeenstemming is, als lid tot den Bond kunnen toetreden. Deze grondslag nu is nimmer veranderd, en kan ook niet veranderd worden (art. 32). Wanneer er nu verenigingen of personen zijn, die dezen grondslag wenschen uit te breiden met synodebesluiten of andere onschriftuurlijke vondsten laten die verenigingen of personen dan 'n anderen Bond stichten, waarvan zij den grondslag kunnen bepalen naar eigen inzicht. Onze grondslag kan niet gewijzigd worden en mag niet gewijzigd worden.

Hiermede is tevens uitgesproken, dat de verdere vraagstelling in het referendum onder II a en b dus

voor ons zinloos is. Onzes inziens overschrijdt het Bondsbestuur hiermede zijn bevoegdheid, mede gelet op het gestelde in art. 2.

Ons ontkennend antwoord op vraag I is hiermede ook voldoende omschreven.

Resumerende, wenscht onze vereniging voortzetting van den Bond op den grondslag, genoemd in art. 3 van het reglement. Van splitsing willen wij niets weten. Allen, die zich niet kunnen vinden in bovengenoemden grondslag en deze willen verenigen of veruimen, moeten dan den Bond maar verlaten.

Wij verwachten, dat het Bondsbestuur krachtig op de bres zal staan en strijden voor het behoud van onzen Bond tegen alle pogingen van deformatie en ontbinding.

In het laatst verschenen Mannenblad werd als lid van den Bond voorgesteld: een te IJsselmonde nieuw opgerichte Mannenvereniging, tegen toelating van welke vereniging onze vereniging bezwaar maakt, op grond van het feit, dat die vereniging aan den grondslag van art. 3 niet genoeg heeft, maar zich en haar leden daarbij bindt aan de besluiten der Synode 1942/43.

Onze vereniging protesteerde voorts tegen het feit, dat het Bondsbestuur aan deze nieuwe vereniging reeds nu, dus voordat ze definitief als lid van den Bond is aangenomen, het referendum heeft gezonden. Op deze manier kunnen alle buitenstaanders wel aan het referendum deelnemen en zegt ons de uitslag daarvan niets.

Wij stellen er prijs op, dat alleen die verenigingen aan het referendum deelnemen, die op den datum, waarop het referendum werd verzonden, definitief lid van den Bond waren.

Onverkort onze principieele bezwaren tegen het referendum handhavende, willen wij het laatste als een formeel bezwaar naar voren brengen.

Namens de Geref. Mannenvereniging
Dr. A. Kuyper te IJsselmonde.

w.g. Z. van Harten, Secr.

Verzending van preeken en andere lectuur.

Naar aanleiding van hetgeen geschreven is onder „Marva“ in het nummer van 12-1-1946 van de „Reformatie“, betreffende het zenden van lectuur aan onze leden die in het buitenland vertoeven, wil ik gaarne hieraan iets toevoegen.

Als we zonder meer dien kant uitgaan is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat we naast elkaar heenwerken en wel om de volgende reden:

De Kerkeraad van Schiedam b.v. zendt — via zijn Voorl. en Lectuurcommissie — aan elk lid dat in het buitenland, in een sanatorium enz. verblijft, preeken (geschreven door Geref. predikanten onderh. art. 31) het Kerkblad, „de Reformatie“ en of „Reform. Stemmen“ (indien ze er zelf niet op geabonneerd zijn) enz. Dit werk heeft de Kerkeraad aangevangen toen onze leden in het buitenland te werkgesteld werden en zet nu dien arbeid weer voort.

Het is toch eigenlijk vanzelfsprekend dat elke Kerkeraad in de eerste plaats zelf dit werk ter hand neemt en ik vermoed dat meerdere Kerkeraden zulks dan ook reeds doen en wanneer dat zoo is, dan is het gevaar niet denkbeeldig dat we naast elkaar heenwerken.

Dit moet in de eerste plaats voorop staan: elk lid dat in het buitenland verblijft, of op reis is naar ons Indië, moet m.i. minstens die lectuur worden toegezonden hierboven genoemd.

Het beste is door de betrokken Kerkeraden zelf, voordat we steeds maar weer te maken hebben met adresveranderingen, terugkeer enz. en dan is dat veel vlugger in orde wanneer de Kerkeraad de toezending regelt dan wanneer dit gebeurt door één bepaald adres in Nederland. Dit laatste werkt veel stroever zoal ook gebleken is bij toezending van lectuur door de Deputaten van de Synode der Geref. Kerken aan de te werkgestelden in Duitschland.

Gebeurt het niet door den Kerkeraad, laat die dan wel zijn bemiddeling verleenen om de adressen, adresveranderingen, terugkeer enz. te verstrekken aan MeJ. Hageman.

Wanneer we dit werk aldus regelen, gaat het georganiseerd, we werken dan niet langs elkaar heen en onze leden zien met belangstelling uit naar de toezending.

G. v. d. Leeden,

secc. Voorl. en Lect. Comm.,
da Costastraat 8, Schiedam.

„De verbroekeling van onze pers“.

Tot ons leedwezen zijn we genoodzaakt nogmaals op deze zaak terug te komen. In zijn blad, dat nu tot titel kreeg: „De Vrije Kerk“ schrijft Ds Vonk, dat, tijdens het onderhoud op 30 Juni 1945 ten aanzien der uitgave van „Reformatie Stemmen“ overeen gekomen is, dat deze voorloopig, tot 1 Januari 1946 voortgang zou hebben, terwijl deze zaak dan later opnieuw zou worden bezien. Een „stellige“ en „bindende“ belofte van den door den heer van S. omschreven inhoud (Ref. 8 Dec. 1945) is dus niet gegeven!

Ds Vonk maakt zich wel heel gemakkelijk van deze zaak af.

Op bedoelde conferentie was Prof. Schilder aanwezig en deze heeft daar verklaard, dat hij wat de vrij gemaakte pers betreft zich afzijdig moest houden van bindende afspraken, omdat wel de uitgever van Reformatie Stemmen aanwezig was, maar niet de uitgeefster van de Reformatie. Men zou dus verwachten, dat wat de heeren daar hebben besloten (wanneer zij dat woord liever gebruiken dan „belofte“ geven) niet zouden wijzigen zonder dat in een nieuwe conferentie althans dezelfde personen aanwezig waren. De zuiverste weg zou o.i. geweest zijn, wanneer daarbij ook de uitgeefster van De Reformatie tegenwoordig ware ge-

weest. Men had dan in broederlijken kring en op zui-vere basis over de zaak der vrijgemaakte pers kunnen spreken.

Wanneer men op de ééne vergadering besluiten neemt, waarbij men blijkbaar prijs gesteld heeft op de tegenwoordigheid van den hoofdredacteur van de Reformatie, zou men mogen verwachten dat men die besluiten niet eenzijdig gaat te niet doen zonder dezen.

Wij zijn dankbaar voor de goede bedoelingen van ds Vonk, die in zijn blad zijn lezers opwekt abonné te worden op de Reformatie. Wanneer hij was in gegaan op de uitnodiging om in de Reformatie te gaan schrijven en geen blad naast dit orgaan in het leven was gaan roepen, zou deze daad zijn goede bedoelingen waarschijnlijk in de hand gewerkt hebben.

Wat er nu gebeurt staat de verwezenlijking van zijn goede bedoelingen in den weg, zooals we eer hebben aangetoond, aan de hand der historie van onze kerkelijke pers.

K. C. v. S.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater,

Wij zouden ons gesprek over de betekenis van de mannen der groote reformatie der zestiende eeuw voortzetten. Maar de zorg voor de Calvinistische jeugd en haar organisaties noopt mij thans te wijzen op de humanistische poging heel de jeugdactie, nationaal en internationaal, in den greep eener eenheid of eendracht te brengen, die naar mijn innige meening buitengewoon gevaarlijk is.

Het humanisme in onze dagen draagt een mystiek karakter. Wij worden sterk herinnerd aan de doopersche actie in de dagen van de reformatie der zestiende eeuw. Zelfs Luther liet zich door het bekende boekje „Theologia Deutsch“ op een dwaalspoor brengen. Calvijn en Marnix van St. Aldegonde hadden het direct door.

De mystieke beweging van die dagen was spiritua-listisch, vol van paganistische mystiek, die zich idee-de in het gewaad der Schrift. De Satan kwam als engel des lichts.

Laat ons maar eens denken aan het feit, dat Dathenus onder de bekoring geraakte van dien bedrager David Joris, en aan dat andere: hoe vele eenvoudige vromen zich lieten pakken door de schijnbaar schriftuurlijke taal van Jacob Boehme. De man, die in de vorige eeuw door Dostojewski weer gevolgd werd, in wiens romans duizenden een getuigenis voor den Christus meenden te vinden. Het Barthianisme is door dezen Russischen schrijver sterk beïnvloed.

Wat bedoelen deze spiritualisten, als zij van God en Christus spreken? Niets anders dan een hoogere geestelijke functie van den mensch.

Laat men maar eens lezen, hoe Boehme gewaagt van God als den „Urgund“ of oergrond aller dingen en hoe onze vrijzinnigen spreken over het „diepste in onze ziel“.

Wie ooit met de humanisten van onze dagen wil medewerken moet beginnen hun de vraag te stellen: wat bedoelt gij als gij den Naam Gods noemt?

Zij bedoelen feitelijk den mensch. Misschien zullen zij hier tegen opkomen, maar het is en blijft waar, want de natuurlijke mensch kent zich zelf niet. Het is als een moderne schrijver, Schestow, die verheerlijkt van Nietzsche, zegt: wij weten niet wat wij willen. En is Berdjajev, die spiritualist en symbolist — men denkt bij hem nu eens aan Origines en dan weer aan Boehme of zelfs Eckhardt, die door den nationaal-socialist Rosenberg als groote leeraar voor het Deutsche volk werd aangeprezen — niet een veelgezocht schrijver in humanistischen kring?

Wij kunnen waarlijk niet te voorzichtig zijn, vooral niet als de mystiek weer een groote rol gaat spelen.

Het humanisme blaast thans weer hoog van den toren. Het spreekt van Christendom, maar stelt zich zelf als gelijkwaardig daaraan. Het roept van „democratie“ en meermalen is dat niets anders dan socialisme of communisme.

Het doet nu ook een greep naar de jeugd. Alles met beste bedoelingen, o, zeker, maar niettemin algeheel afwaland van den Drieëenigen God en van Zijn Woord.

Er is een jeugdgemeenschap, een samenwerking van allerlei jeugdorganisaties over heel de wereld in wording. Wereldcongressen zijn gehouden in Zwitserland en in Denemarken op het laatstgenoemde congres ging het dan voornamelijk over de jeugtherbergen, want de jeugd van den nieuwen tijd zal „trekken“, heel de wereld door, ver van ouders en geestelijke leiders, samenwonend met jeugd van allerlei geestelijke pluimage. En dat in den gevaarlijksten leeftijd.

In Londen is een „World Youth Conference“ — een wereldjeugdcongres — gehouden in de maand September. Daar waren afgevaardigden uit 63 landen tegenwoordig, mannen en vrouwen, die zelden de jeugd uit hun landen te vertegenwoordigen. Een revolutionair dient zich, naar men weet, direct aan als de vertegenwoordiger van zijn volk. Zulke comédie hebben wij al zoo vaak beleefd. Ik denk aan de dagen van den oorlog tusschen Japan en Rusland, toen in Brussel een socialistische conferentie werd gehouden, waar een Rus aanwezig was en een Japanner. En die beide quibussen vielen elkander toen in de armen en heel het congres jubelde over de verzoening van beide rassen.

Men is heel gauw klaar met zulke vertooning. En het congres in Londen was een vertooning van dien aard. Churchill begreep het wel en hij wilde al die afgevaardigden die op kosten van hun regeeringen reisden, liever niet in Londen zien, maar toen de